

**ПРОБЛЕМА НАКОПИЧЕННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ
ВІДХОДІВ УТВОРЕНИХ В НАСЛІДОК РУЙНАЦІЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ В м. ХАРКІВ**

Соболев С.А., Тембіцький Д.С., Крючкова В.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Питання утворення та поводження з відходами в м. Харків та області досягло критичного рівня. Активні бойові дії значною мірою вплинули не тільки на загальну кількість відходів, але й на систему поводження з ними.

За даними звіту про стратегічну екологічну оцінку на території Харківської області розташовано 79 організованих місць видалення твердих побутових відходів. В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проєктні рішення не дотримуються.

Станом на даний момент на стадії реалізації залишається проєкт будівництва сучасного комплексу з переробки ТПВ в м. Дергачі Харківської області. Проєктом передбачено оснащення полігону системами збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії, за робочої потужності 30-40 тис. т/рік.

Одночасно з загостренням проблеми якості полігонів ТПВ, стрімко збільшуються обсяги самих відходів. Так, станом на сьогоднішній день, об'єми відходів утворених внаслідок руйнувань постійно збільшуються і додається до загальної маси побутових та промислових відходів. Що в свою чергу збільшує тиск на існуючі місця зберігання відходів.

Однією з найбільших проблем Харківської області в даній сфері є накопичення відходів від руйнації цивільної та промислової інфраструктури. В результаті демонтажу даних об'єктів утворюється значна кількість будівельних відходів. Поводження з ними можливе у таких напрямках: повторне використання за можливості або захоронення на спеціалізованих полігонах.

Механічні пошкодження та деформації будівельних матеріалів часто унеможлиблюють їх вторинне використання. Як результат такі матеріали захоронюють на міських полігонах ТПВ або складають у місця тимчасового зберігання (МТЗ). Станом на сьогоднішній день в Харківській області загалом діє три офіційних МТЗ, де зберігається близько чотирьох тисяч тон відходів від руйнувань.

Протягом минулого року Дергачівське МТЗ прийняло близько десяти тисяч тон відходів від руйнувань. Підприємство подрібнювало бетон власними дробарками, отримана сировина була згодом була використана для підсипки доріг.

Головним питанням, яке потребує вирішення як в Харківській області, так і в Україні в цілому є внесення змін до природоохоронного та містобудівного законодавства. Відповідно до яких регламентувати мають не лише демонтаж та зберігання відходів від руйнувань, але й враховуватиметься перспектива їх переробки та використання у нових будівельних матеріалах.